

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 15/2020

Μεταξύ:

ELNIA Ltd & S. Hadjichristofi Constructions Ltd J.V.

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

ELNIA Ltd & S. Hadjichristofi Constructions Ltd J.V.

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Μάρκο Γρηγόρη Δράκο, Δικηγόρο
2. Λάκη Χριστοδούλου, Δικηγόρο
3. Σωτήρη Χριστοφή Δικηγόρο
4. Νίκο Κόκκινο, Εκπρόσωπο Αιτήτριας Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ειρήνη Νεοφύτου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α'
2. Νίκη Ανδρονίκου, Εκτελεστικό Μηχανικό

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 11 Αυγούστου 2020

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας προσφυγής είναι η απόφαση του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, Τμήμα Δημοσίων Έργων («η Αναθέτουσα Αρχή») να αποκλείσει από τον Διαγωνισμό την κοινοπραξία Elnia ltd & S. Hadjichristofi Constructions Ltd («οι Αιτητές») και να κατακυρώσει τα Τμήματα 1-5 του Διαγωνισμού Δ.Τ.Δ.Ε.(Ε.Μ.Λ/σίας) 27/2019 «*ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΗΣ ΘΕΡΜΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΜΠΟΓΙΑΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΔΡΟΜΩΝ, ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ Λ/ΣΙΑΣ ΑΡ.ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ :Δ.Τ.Δ.Ε. (Ε.Μ.Λ/σίας) 27/2019*» στην εταιρεία ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ & ΥΙΟΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) ΛΤΔ για το Τμήμα 1, στην εταιρεία A.N.C. WATERPROOFING INDUSTRIES LIMITED για το Τμήμα 2 και 4 και στην εταιρεία CRITONIA ΙΚΙΣΤΙΚΙ LTD για το Τμήμα 3 και για το Τμήμα 5.

Προτού παραθέσουμε τα γεγονότα, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι, για λόγους που δεν ενδιαφέρουν εδώ, στις 5.8.2019, η Αναθέτουσα Αρχή υπέβαλε αίτημα στην Επιτροπή Αποκλεισμού όπως εξετάσει το ενδεχόμενο αποκλεισμού των Αιτητών από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό 37 των περί της Διαχείρισης της Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων και των Διαδικασιών Αποκλεισμού των Οικονομικών Φορέων από Διαδικασίες Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Κανονισμών του 2016 (ΚΔΠ 138/2016).

Ο υπό κρίση Διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 22.5.2019 με ανοικτή διαδικασία και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά. Τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 07.06.2019.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης μετά το διορισμό της προχώρησε σε αξιολόγηση των προσφορών και εισηγήθηκε την κατακύρωση της προσφοράς στους Αιτητές. Με την εισήγηση διαφώνησε το Συμβούλιο Προσφορών το οποίο στις 10.10.2019 αποφάσισε τον αποκλεισμό των Αιτητών και την κατακύρωση του διαγωνισμού σε άλλο προσφοροδότη.

Μετά τον αποκλεισμό των Αιτητών και την κατακύρωση του Διαγωνισμού, οι Αιτητές καταχώρησαν την Προσφυγή 49/2019¹ η οποία είχε επιτυχή κατάληξη. Ο αποκλεισμός των Αιτητών ακυρώθηκε για το λόγο ότι υπήρξε παράβαση των άρθρων 57(6) του Ν.73(I)/2016. Συγκεκριμένα, η Αναθέτουσα Αρχή προτού αποκλείσει τους Αιτητές, παρέλειψε να τους καλέσει να προβάλουν τυχόν διορθωτικά μέτρα που έλαβαν. Σημειώνεται εδώ ότι ο αποκλεισμός τους στηρίχθηκε στο ότι στα πλαίσια της δημόσιας σύμβασης με αρ. PS/G/95 οι Αιτητές σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή είχαν επιδείξει σοβαρή πλημμέλεια με αποτέλεσμα τον τερματισμό της σύμβασης.

¹ Προσφυγή αρ. 49/2019 ELNIA LTD & S. HADJICHRISTOFI CONSTRUCTION LTD J.V, ημερ. 5.3.2020

Η Επιτροπή Αξιολόγησης σε συμμόρφωση με την ακυρωτική απόφαση κάλεσε τους Αιτητές να προσκομίσουν στοιχεία για να αποδείξουν εάν έλαβαν διορθωτικά μέτρα, προκειμένου να αποδείξουν την αξιοπιστία τους για τους λόγους τους οποίους αρχικά αποκλείστηκαν από τη διαδικασία του Διαγωνισμού. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού μελέτησε τα μέτρα που υπέβαλαν οι Αιτητές, τα έκρινε ικανοποιητικά και εισηγήθηκε την ανάθεση του Διαγωνισμού στους Αιτητές. Η Αναθέτουσα Αρχή στις 20.05.2020 αποφάσισε την ανάθεση του Διαγωνισμού στους Αιτητές. Προτού όμως γνωστοποιηθούν σ' αυτούς τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, τέθηκε ενώπιόν της η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερ. 25.05.2020 με βάση την οποία οι Αιτητές αποκλείονταν από μελλοντικές Δημόσιες Συμβάσεις από τις 5.8.2019 και για περίοδο 18 μηνών.

Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε σε επαναξιολόγηση η οποία οδήγησε στον αποκλεισμό των Αιτητών και κατακύρωση του Διαγωνισμού στους επιτυχόντες. Η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού στους Αιτητές έγινε με επιστολή ημερ. 24.06.2020.

Ακολούθως, στις 7.7.2020 το Διοικητικό Δικαστήριο στα πλαίσια της Προσφυγής αρ. 451/2020² ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού και την ίδια ημέρα οι Αιτητές καταχώρησαν την παρούσα Προσφυγή με την οποία υποστηρίζουν το παράνομο της προσβαλλόμενης απόφασης.

² ELNIA LTD v. Επιτροπής Αποκλεισμού Οικονομικών Φορέων, ημερ. 7.7.2020

Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής αναφέρουν οι Αιτητές θα πρέπει να ακυρωθεί, καθότι στηρίχθηκε αποκλειστικά στην Απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερ. 25.5.2020 με την οποία επιβλήθηκε αποκλεισμός από μελλοντικές δημόσιες συμβάσεις της ELNIA Ltd, μίας εκ των δύο εταιρειών που συνιστούν την Κοινοπραξία των Αιτητών από τις 5.8.2019 και για 18 μήνες σύμφωνα με το άρθρο 57(7)(β) του Ν.73(1)/2016 και του Κανονισμού 37(4)(β) της Κ.Δ.Π. 138/2016), η οποία όμως έχει ακυρωθεί από το Διοικητικό Δικαστήριο με απόφασή του ημερομηνίας 7.7.2020.

Οι Αιτητές σημειώνουν ότι εάν δεν παρεμβαλλόταν η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού η οποία ακυρώθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο η Αναθέτουσα Αρχή θα προχωρούσε στην κατακύρωση του Διαγωνισμού σε αυτούς, λόγω ικανοποίησής της από τα διορθωτικά μέτρα της ELNIA Ltd. Αυτό, ισχυρίζονται, ενισχύεται και από το γεγονός ότι η Αναθέτουσα Αρχή στις 20.5.2020 αποφάσισε την ανάθεση του Διαγωνισμού στους Αιτητές, πριν από την αποστολή όμως της γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων, τέθηκε ενώπιον της η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού. Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής που απέκλεισε τους Αιτητές βασίστηκε αποκλειστικά στην απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού η οποία μετά την ακύρωσή της από το Διοικητικό Δικαστήριο, είναι ως να μην υπήρξε. Συνεπώς, τα πράγματα θα πρέπει να επανέλθουν στη θέση στην οποία βρίσκονταν πριν από την έκδοση της πράξης που ακυρώθηκε και στην οποία βασίστηκε η απόφαση αποκλεισμού των Αιτητών.

Οι Αιτητές κατά την ενώπιόν μας συζήτηση της υπόθεσης έθεσαν ζήτημα επιστροφής τελών σε περίπτωση επιτυχίας της προσφυγής τους υποδεικνύοντας ότι από ενέργειες της Αναθέτουσας Αρχής υποχρεώθηκαν να υποστούν τα έξοδα καταχώρησης τριών προσφυγών.

Η Αναθέτουσα Αρχή τις θέσεις των Αιτητών τις απορρίπτει ως αβάσιμες και υποστηρίζει ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, δηλαδή στις 24.06.2020, η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, στην οποία βασίστηκε και η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να αποκλείσει τους Αιτητές από το Διαγωνισμό, βρισκόταν σε ισχύ. Ως εκ τούτου, η Αναθέτουσα Αρχή είχε νομοθετική υποχρέωση να εφαρμόσει τις αποφάσεις της Επιτροπής Αποκλεισμού στη βάση του άρθρου 57(7) του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2016 (Ν.73(I)/2016).

Σημειώνει επίσης η Αναθέτουσα Αρχή ότι η νομική βάση της προσφυγής είναι μεταγενέστερη της προσβαλλόμενης απόφασης και η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεν νομιμοποιείται να εξετάσει την νομιμότητα προσβαλλόμενης πράξης στη βάση μεταγενέστερων αυτής εξελίξεων. Άλλωστε, η απόφαση που εκδόθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο αφορούσε απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, ενώ η προσβαλλόμενη πράξη είναι απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής.

Πέραν των πιο πάνω, είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η παρούσα προσφυγή είναι πρόωρη ή/και καταχωρήθηκε πρόωρα, αφού δεν δόθηκε χρόνος επανεξέτασης από την Επιτροπή Αποκλεισμού, ούτε επαρκής χρόνος για να εφεσιβληθεί η ακυρωτική απόφαση και παρέπεμψε σε νομολογία³. Σημείωσε δε ότι η ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής Αποκλεισμού από το Διοικητικό Δικαστήριο έγινε για τυπικούς λόγους. Αφορούν στη σύνθεση της Επιτροπής και τη παραβίαση του δικαιώματος ακρόασης των Αιτητών στη διαδικασία αποκλεισμού τους.

Είναι επίσης θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού αποτελεί διακριτή διοικητική πράξη από την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής και για αυτό οι Αιτητές είχαν το δικαίωμα όπως προσβάλουν στο Δικαστήριο την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, καθώς και την παρούσα απόφαση. Η προσβαλλόμενη απόφαση, αναφέρει, δεν είναι εκτελεστή και παρέπεμψε σχετικά στην *Tamassos Tobacco Suppliers and Co v. Δημοκρατίας* (1992) 3 A.A.Δ 60. Εάν, κατέληξε, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών κρίνει ότι πρόκειται για σύνθετη διοικητική πράξη, τότε αυτή δεν έχει ολοκληρωθεί, εφόσον δεν έχει εκδοθεί η τελική απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής. Ειδικότερα δε, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ακύρωση από το Διοικητικό Δικαστήριο της απόφασης

³ 1. ΑΝΘΣΤΗΣ ΠΖ3327 Γερμανός Νικόλαος, 2. ΑΝΘΣΤΗΣ ΤΘ 3333 ΚΑΡΑΠΑΤΑΚΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ, 3. ΑΝΘΣΤΗΣ ΠΖ 3334 ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, 4. ΑΝΘΣΤΗΣ ΠΒ 3438 ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΗΣ, 5. ΑΝΘΣΤΗΣ ΥΓ 3340 ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ v. Κυπριακής Δημοκρατίας Μέσω Υπουργικού και/η Υπουργού Άμυνας (2007) 4 ΑΑΔ 372, 15.06.2007
2. Γεώργιος Πολυβίου v. Δημοκρατίας, μέσω Εφόρου επί του Φόρου Εισοδήματος και άλλου (1993) 4 ΑΑΔ 618 19.03.1993
3. Άγγελος Α. Καπάτας v. Δήμου Παραλμνίου (1996) 4 ΑΑΔ 1769, 28.06.1996

της Επιτροπής Αποκλεισμού ήταν για τυπικούς λόγους, δυνατόν η συμμόρφωση της Επιτροπής Αποκλεισμού με την απόφαση αυτή να έχει αναδρομική ισχύ.

Έχοντας εξετάσει με προσοχή τους ισχυρισμούς των δύο πλευρών παρατηρούμε τα εξής:

Οι Αιτητές με την προσφυγή τους εκείνο το οποίο ζητούν είναι η ακύρωση της απόφασης αποκλεισμού της προσφοράς τους και κατακύρωση του διαγωνισμού σε άλλους προσφοροδότες. Οι Αιτητές δεν έχουν αμφισβητήσει και ορθά ότι η Αναθέτουσα Αρχή κατά το χρόνο λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης είχε υποχρέωση να εφαρμόσει την απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού.

Δεν είναι όμως αυτό εδώ που θα μας απασχολήσει. Ζητούμενο είναι η νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης μετά την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής Αποκλεισμού στην οποία η Αναθέτουσα Αρχή στηρίχθηκε για τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης.

Σε ότι αφορά στον ισχυρισμό της Αναθέτουσας Αρχής ότι η προσφυγή είναι πρόωρη, δεν αντιλαμβανόμαστε πώς αυτός ευσταθεί. Οι αποφάσεις τις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή μας παρέπεμψε είναι επί εντελώς διαφορετικών γεγονότων. Εδώ υπάρχει η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία κοινοποιήθηκε στους Αιτητές στις 24.06.2020 και οι Αιτητές την έχουν προσβάλει εμπρόθεσμα. Με αυτήν, ανεξάρτητα από την ακυρωτική απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου ημερομηνίας 07.07.2020, για τους Αιτητές παρήχθησαν δυσμενή αποτελέσματα.

Επομένως, είχαν κάθε δικαίωμα να προσφύγουν είτε ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, πράγμα που έπραξαν με την καταχώρηση της παρούσας Προσφυγής, είτε στο Διοικητικό Δικαστήριο. Το γιατί η Αναθέτουσα Αρχή στην επιστολή της προς τους Αιτητές 24.06.2020 δεν τους πληροφόρησε για τη δυνατότητά τους να προσφύγουν ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, δεδομένου μάλιστα ότι είχε ακουσθεί η προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου και αναμένετο η απόφαση, δεν έχουμε αντιληφθεί. Αυτό δεν σχολιάστηκε από τα μέρη γι' αυτό και δεν θα μας απασχολήσει.

Σ' ότι αφορά τους ισχυρισμούς της Αναθέτουσας Αρχής για έλλειψη εκτελεστότητας της απόφασης στη *Δημοκρατία v. Sunoil Bunkering Ltd (1994) 3 A.A.Δ. 26*, η έννοια του όρου «εκτελεστή διοικητική πράξη» επεξηγήθηκε ως εξής:

«Το κριτήριο για την εκτελεστότητα διοικητικής πράξης ή απόφασης είναι η παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων, δηλαδή η γένεση εξ αυτής δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Πράξη είναι εκτελεστή εφόσον επιβάλλει υποχρεώσεις στο διοικούμενο, μη υφιστάμενες πριν την έκδοσή της, η μη εκπλήρωση των οποίων παρέχει το δικαίωμα στη Διοίκηση να επικαλεσθεί τα μέσα του δικαίου για την εκτέλεσή τους. Πράξη εκτέλεσης είναι εκείνη που έχει ως λόγο την εφαρμογή εκτελεστής πράξης. Διοικητικά μέτρα για την εφαρμογή εκτελεστής πράξης συνιστούν πράξη εκτέλεσης που όπως υποδηλώνει ο όρος η πράξη δεν είναι αφ' αυτής γενεσιουργός δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αλλά μοχλός για την υλοποίηση της γενέτειρας πράξης ή απόφασης. (Βλ. Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1929-1958, σελ. 240, Τσάτσος - Η Αίτησις ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σελ. 127 κ.επ., και Στασινόπουλος - Δίκαιο των Διοικητικών Πράξεων, σελ. 125).»

Στο «Δίκαιον των Διοικητικών Διαφορών» του Μιχ. Δ. Στασινόπουλου, έκδοση 4η, σελ. 170-171 το θέμα τίθεται ως εξής:

«Χαρακτηριστικόν γνώρισμα της εκτελεστής διοικητικής πράξεως είναι ότι διά της εν αυτή περιεχομένης δηλώσεως βουλήσεως, καθορίζει δίκαιον, δηλαδή δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις, είτε κατά τρόπον γενικόν δια της θέσεως κανόνος δικαίου (κανονιστική πράξις), είτε κατά τρόπον ειδικόν εν τη ατομική περιπτώσει (ατομική πράξις). Ο τοιούτος καθορισμός δικαίου, ο οποίος αποτελεί στοιχείον της εννοίας της εκτελεστής διοικητικής πράξεως, ελλείπει από ωρισμένας δηλώσεις βουλήσεως των διοικητικών οργάνων, τας οποίας ονομάζομεν γενικώς «μη εκτελεστάς διοικητικάς πράξεις».

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, ούτε ο ισχυρισμός της Αναθέτουσας Αρχής περί σύνθετης διοικητικής πράξης και μη έκδοσης της τελικής απόφασης ευσταθούν. Παρά το γεγονός ότι δεν έχουμε αντιληφθεί τι ακριβώς η Αναθέτουσα Αρχή με την αναφορά στη γραπτή της Αγόρευση στην *Tamassos Tobacco Suppliers and Co v. Δημοκρατίας* (πιο πάνω) εισηγείται⁴, κρίνουμε ότι τα εκεί αποφασισθέντα δεν βοηθούν τη θέση της. Στην εν λόγω απόφαση καθώς κρίθηκε ο αποκλεισμός της προσφοράς των εφεσειόντων αποτελούσε αυτοτελή διοικητική πράξη αναγόμενη στη διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής, και οι εφεσειόντες δεν νομιμοποιούντο να προσβάλουν τη μεταγενέστερη απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού. Τότε μόνο θα νομιμοποιούντο να την προσβάλουν, εάν πετύχαιναν ακύρωση του αποκλεισμού της προσφοράς τους.

Στην παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι ο αποκλεισμός της προσφοράς των Αιτητών από την Αναθέτουσα Αρχή δεν ήταν αποτέλεσμα άσκησης διακριτικής εξουσίας, αλλά ήταν αποτέλεσμα δεσμευτικής για αυτήν απόφασης της Επιτροπής

⁴ «[...] σύμφωνα με την νομολογία αυτή, τελική απόφαση θεωρείται η απόφαση αυτή της αναθέτουσας αρχής, κατά της οποίας δεν θα είναι δυνατόν πλέον να καταχωρηθεί ιεραρχική προσφυγή ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και/ή η προθεσμία για καταχώρισή της θα έχει ήδη παρέλθει, χωρίς να καταχωρηθεί και/ή και αν ακόμα προσβληθεί με ιεραρχική προσφυγή, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δεν εκδίδει προσωρινό μέτρο αναστολής της εκτέλεσής της και δεν θα υφίστανται, ως εκ τούτου, εμπόδια για την σύναψη της σύμβασης. Το τέρμα της διοικητικής διαδικασίας είναι η απόφαση κατακύρωσης με αυτά τα χαρακτηριστικά, στην οποία δεν παρεμβάλλονται εμπόδια για την υπογραφή της σύμβασης.»

Αποκλεισμού, η νομιμότητα της οποίας αμφισβητήθηκε επιτυχώς από τους Αιτητές με προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου, ορθά κατά την άποψή μας οι Αιτητές αμφισβήτησαν τη νομιμότητα του αποκλεισμού τους και την κατακύρωση του διαγωνισμού μετά την απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου.

Το μόνο το οποίο απομένει για εξέταση είναι κατά πόσο η ακυρωθείσα από το Διοικητικό Δικαστήριο πράξη της Επιτροπής Αποκλεισμού ημερομηνίας 25.5.2020 συμπαρασύρει σε ακυρότητα την προσβαλλόμενη απόφαση ημερομηνίας 24.7.2020

Σε ότι αφορά στις συνέπειες ακύρωσης διοικητικής πράξης, όπως είναι η απόφαση της Επιτροπής Αποκλεισμού, στο σύγγραμμα της Δήμητρας ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΑ – ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ «*Αι Συνέπειαι της Ακυρώσεως Διοικητικής Πράξεως έναντι της Διοικήσεως*» ανατύπωση 1988 Εκδόσεις Σάκκουλα Θεσσαλονίκη διαβάζουμε στις σελ. 1, 24, 29, 153 και 154 τα εξής:

Σελ. 1. «Κατά την παραδεδεγμένην δε κλασσικήν άποψιν, τούτο σημαίνει ότι η ακύρωσης διοικητικής πράξεως διά της οδού της αιτήσεως ακυρώσεως είναι απόλυτος εις τον χώρον και ει τον χρόνον. Η ακύρωσις ισχύει έναντι όλων (erga omnes) και δή αναδρομικώς, υπό την έννοιαν ότι η ακυρωθείσα πράξις θεωρείται ως νομικώς ανύπαρκτος εξ ύπαρχής, από της εκδόσεως της, έναντι πάντων».

Σελ. 24. «Επειδή, δηλαδή, η μεν πράξις ίσχυσε μέχρι της ακυρώσεως της, η δε ακύρωσις ανατρέχει ει τον χρόνον της εκδόσεως της πράξεως, είναι αναγκαία η παρεμβολή της Διοικήσεως προκειμένου όχι μόνον να εκτελέση, υπό στενήν έννοιαν, την ακυρωτικήν απόφασιν, αλλά και να εναρμονίση την πραγματικώς υφισταμένην κατάστασιν προς το απαγγελθέν υπό του δικαστού δίκαιον, πράγμα το οποίον όμως απαιτεί ωρισμένας συμβιβαστικές επιλογάς εκ μέρους της Διοικήσεως, χάριν της διατηρήσεως της ευρυθμίας των δημοσίων υπηρεσιών».

Σελ. 29. «Η τύχη της προσβληθείσης και ακυρωθείσης πράξεως είναι μία: Η εξαφάνισις της από τον νομικόν κόσμον αναδρομικώς και μάλιστα άνευ ουδεμίας διοικητικής ενεργείας προς διαπίστωσιν ή επιβεβαίωσιν της επελθούσης εξ υπαρχής εξαφανίσεως.

Οσάκις δε η διοίκησης προβαίνει εις την ανάκλησιν ή κατάργησιν της ακυρωθείσης πράξεως, η τοιαύτη ενέργεια λαμβάνει χώραν εκ περισσοῦ και αποτελεί τυπικήν απλώς τακτοποίησιν της υποθέσεως από διοικητικής απόψεως.»

Σελ. 153. «Βεβαίως, η άποψις ότι η ακύρωσις μιας ενδιαμένου πράξεως θα έδει να επισύρη *ipso facto* την ακύρωσιν και της τελικής έχει τα περισσότερα λογικά και ηθικά ερείσματα. Και τούτο διότι είναι παράδοξον να διατηρήται εν ισχύϊ και να θεωρήται ως νόμιμος, πράξις στηριζομένη ευθέως ει άλλην ακυρωθείσαν ήδη. Κατ' αυτόν τον τρόπον, άλλως τε, ή ακύρωσις καθίσταται πλατωνική άνευ πρακτικόν αποτελεσμάτων, εφ' όσον η στηριζομένη επί της ακυρώθεισης πράξις εξακολουθεί να υφίσταται και να επιφέρη και διά το μέλλον έννομα αποτελέσματα.

Εν τούτοις, η κρατούσα κλασσική άποψις τόσον εις την θεωρίαν όσον και εις την νομολογίαν είναι διάφορος, δεδομένου ότι η τελική πράξις δεν ανήκει εις την διακαιοδοσίαν του ακυρωτικού δικαστού. Οπότε γίνεται αποδεκτόν ότι η τελική πράξις δεν ακυρούται ή πάντως δεν ακυρούται αυτομάτως. Π.χ. η διοικητική σύμβασις δεν ακυρούται αυτομάτως από το γεγονός της ακυρώσεως μιας κανονιστικής αποσπαστής πράξεως, ή οποία εχρησίμευσεν ως βάση εις την εν λόγω σύμβασιν. Αλλά τα μέρη δικαιούνται να ζητήσουν την λύσιν της συμβάσεως ενώπιον του δικαστού της συμβάσεως εις τον οποίον ανήκει η εκτίμησις της επιδράσεως της ακυρώσεως της κανονιστικής πράξεως επί των συμβατικών καταστάσεων και ο οποίος οφείλει να συμμορφωθή προς το περιεχόμενον της ακυρωτικής, αποφάσεως του Στ.Ε, βάσει των αρχών περί δεδικασμένου».

Σελ. 154. «Συνεπώς, ενώ είναι δυνατόν να προσβληθή δι' αιτήσεως ακυρώσεως προηγουμένη αποσπαστή πράξις, όπως π.χ. η κατακύρωσις δημοπρασίας ή η πράξις κυρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως και να εξετασθή αυτή καθ' εαυτήν από της απόψεως της αντικειμενικής νομιμότητος, εν τούτοις η ακύρωσις της εν λόγω πράξεως δεν ημπορεί να επισύρη *ipso facto* την ακύρωσιν της Ατελικής πράξεως.»

Τα πιο πάνω θεωρούμε ότι σφραγίζουν και το αποτέλεσμα της παρούσας προσφυγής. Η βάση στην οποία η Αναθέτουσα Αρχή στηρίχθηκε για την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης έχει ακυρωθεί από το Διοικητικό Δικαστήριο και συνεπώς είναι ως να μην υπήρξε ούτε κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης.

Συνεπώς, και με δεδομένο ότι η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποτελεί ανώτερο διοικητικό όργανο (βλ. *Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας ν. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (2007) 3 ΑΑΔ 568*), η προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα, η μόνη κατάληξη είναι η ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης και έτσι αποφασίζουμε.

Προτού ολοκληρώσουμε, δεν μπορούμε παρά να εκφράσουμε την απορία μας γιατί η Αναθέτουσα Αρχή μετά την καταχώρηση της προσφυγής και τη χορήγηση των Προσωρινών Μέτρων δεν προχώρησε σε υποβολή αιτήματος για άρση των Προσωρινών Μέτρων για σκοπούς συμμόρφωσης με το ακυρωτικό αποτέλεσμα της προσφυγής του Διοικητικού Δικαστηρίου, Αρ. 451/2020. Αδυνατούμε επίσης να αντιληφθούμε τη θέση που ανέπτυξε κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιόν μας, ότι δηλαδή θα έπρεπε να δοθεί χρόνος στις αρμόδιες αρχές, δηλαδή την Επιτροπή Αποκλεισμού και την ίδια την Αναθέτουσα Αρχή, να αποφασίσουν πώς θα συμμορφωθούν επειδή οι δύο αυτές αρχές συνδέονται νομοθετικά μεταξύ τους.

Σε ότι αφορά στο αίτημα για επιστροφή τελών, δυνατότητα η οποία παρέχεται σύμφωνα με το αρ. 20(2) του Περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της

Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου του 2010, Ν. 104(Ι)/2010, αφού λάβαμε υπόψη την επιτυχή κατάληξη της προσφυγής και το όλο ιστορικό του διαγωνισμού κρίνουμε ότι δικαιολογείται επιστροφή ποσού ύψους €1500 στους Αιτητές και έτσι αποφασίζουμε.

Ενόψει όλων όσων έχουμε αναφέρει, η προσφυγή επιτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται.